

Микола ПРИЩЕПОВ,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди (м. Харків)*

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасному світі інноваційні технології стали невід'ємною частиною освітнього процесу, що вимагає від педагогічних працівників постійного оновлення професійних навичок та умінь. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у педагогічну діяльність є необхідною умовою для розвитку сучасної освіти та забезпечення якісної підготовки майбутніх учителів. В умовах глобалізаційних процесів і швидкого технологічного прогресу важливо не лише ознайомити здобувачів вищої освіти із новітніми технічними засобами, а й навчити їх ефективно використовувати ці технології для покращення процесу навчання.

Слід зазначити, що інноваційні технології – це новітні методи, інструменти та технічні засоби, які забезпечують більш ефективну організацію освітнього процесу та сприяють підвищенню рівня результатів навчання [4].

Сучасна педагогіка активно використовує інноваційні технології, які допомагають забезпечити високий рівень підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності. Важливість інтеграції новітніх технологій в освітній процес не викликає сумнівів, адже ці технології суттєво змінюють освітню парадигму, роблячи її більш гнучкою, доступною та ефективною [5]. Розглянемо основні типи інноваційних технологій та їх вплив на підготовку педагогічних кадрів:

1. Електронне навчання, що є однією з основних складових сучасної педагогічної практики. Використання електронних засобів навчання дає можливість здобувачам і вчителям отримати доступ до навчальних матеріалів будь-де і будь-коли [1]. Цей метод охоплює:
 - вебінари та онлайн-курси, які дозволяють здобувачам взаємодіяти з викладачем та іншими здобувачами через Інтернет;
 - віртуальні лабораторії, що дають змогу проводити практичні заняття без фізичної присутності в аудиторії;

- електронні платформи для тестування та оцінювання знань, де здобувачі можуть проходити онлайн-тести, які автоматично оцінюють їхні результати.

Інтеграція електронного навчання сприяє не лише зручному доступу до матеріалів, але й підвищенню мотивації до самостійної роботи, що є важливим аспектом підготовки майбутніх учителів. Використання різних форм електронного навчання дає можливість адаптувати освітній процес до індивідуальних потреб здобувача.

2. Інтерактивні технології, які стимулюють активність здобувачів в освітньому процесі, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу [3]. Важливими інструментами є:

- інтерактивні дошки, що дозволяють викладачам проводити інтерактивні уроки, де здобувачі можуть активно взаємодіяти з інформацією, а також працювати з графікою, мультимедійними матеріалами та іншими візуалізаціями;
- мультимедійні технології, що поєднують текст, звук, відео та графіку, дозволяючи створювати яскраві та динамічні уроки. Використання мультимедійних технологій значно покращує засвоєння матеріалу, роблячи його більш наочним та доступним для здобувачів з різними стилями навчання;
- гейміфікація – метод, який містить елементи гри в освітньому процесі, що дає змогу підвищити мотивацію здобувачів, стимулюючи їх до активного залучення та співпраці. Гейміфікація використовує конкурси, змагання, рівні досягнень, що робить навчання більш захоплюючим та ефективним.

Застосування інтерактивних технологій у підготовці майбутніх учителів дозволяє здобувачам не тільки глибше зрозуміти теоретичні аспекти навчання, але й практично відпрацьовувати свої навички в реальних умовах освітнього процесу, що підвищує їх готовність до професійної діяльності.

3. Інтернет-ресурси та платформи для навчання, що є важливим інструментом для педагогів, оскільки вони дають можливість швидко знайти необхідні матеріали, а також інтегрувати нові способи навчання у свою професійну діяльність [1]. Серед таких ресурсів варто виділити:

- онлайн-бібліотеки та ресурси для обміну матеріалами (наприклад, Google Classroom, Moodle), які дозволяють викладачам і здобувачам обмінюватися навчальними матеріалами, завданнями та результатами роботи в режимі реального часу;
- платформи для масового відкритого онлайн-навчання – Coursera, EdX, Khan Academy, які надають можливість отримувати знання від провідних світових університетів та компаній.

Ці ресурси дають змогу майбутнім учителям оперативно вивчати нові методики викладання, отримувати практичні навички та взаємодіяти з іншими педагогами по всьому світу.

Забезпечення якісної підготовки майбутніх учителів до використання інноваційних технологій передбачає навчання їх створенню електронних навчальних матеріалів [2]. Це охоплює:

- презентації, які можуть бути використані як для викладання теоретичних матеріалів, так і для практичних занять, що дозволяє краще організувати та візуалізувати інформацію;
- відеоуроки, які є важливими для показу складних педагогічних концепцій та демонстрації методів навчання;
- електронні підручники, які дозволяють організувати доступ до навчальних матеріалів у будь-який час, забезпечуючи здобувачів матеріалами для самостійного опрацювання.
- тести та завдання для онлайн-оцінювання – важлива частина сучасної освіти, яка дозволяє оперативно перевіряти знання здобувачів, а також надавати їм зворотний зв'язок у реальному часі.

Навички створення таких матеріалів дають можливість майбутнім учителям не тільки адаптуватися до технологічних змін, але й ефективно використовувати ці інструменти у своїй професійній діяльності.

Інноваційні технології відіграють важливу роль у розвитку критичного мислення, креативності та самостійності здобувачів. Це відбувається через:

- інтерактивні завдання, які стимулюють до глибшого аналізу та синтезу інформації, а також розвитку навичок вирішення проблем;
- онлайн-дебати та форуми, що дозволяють обговорювати актуальні питання, формувати аргументовану позицію та брати участь у дискусіях.

- проектну діяльність, яка є важливою складовою сучасного освітнього процесу. Вона дає змогу працювати в групах, використовуючи новітні технології для вирішення реальних завдань [4].

Ці методи розвивають у майбутніх учителів важливі компетенції, такі як самостійне мислення, здатність до критичної оцінки інформації, а також креативність у пошуку рішень.

Попри численні переваги використання інноваційних технологій у підготовці майбутніх учителів, стикаємось з низкою проблем:

По-перше, низький рівень технічної оснащеності закладів вищої освіти – не всі заклади забезпечені сучасними технічними засобами та програмним забезпеченням, що значно обмежує можливості впровадження нових технологій.

По-друге, недостатня підготовка викладачів – навіть за наявності сучасного обладнання не всі викладачі мають достатні знання і навички для ефективного використання ІКТ в освітньому процесі.

По-третє, відсутність доступу до високоякісних онлайн-ресурсів – не всі здобувачі мають доступ до швидкісного Інтернету, що створює нерівність в можливостях використання сучасних технологій.

Ці виклики потребують системного підходу до модернізації освітнього процесу, підвищення кваліфікації викладачів та забезпечення рівного доступу до сучасних інформаційних ресурсів для всіх учасників освітнього процесу.

Отже, інноваційні технології мають велике значення для підготовки майбутніх учителів, але потребують усунення низки проблем для забезпечення їх ефективного використання в освітньому процесі. Саме інноваційні технології є ключовим інструментом у підготовці майбутніх учителів, забезпечуючи їх здатність працювати в умовах сучасних освітніх викликів. Вони сприяють розвитку не тільки технічних, але й когнітивних та комунікативних навичок, що є необхідними для успішної професійної діяльності вчителя. Однак важливо, щоб заклади освіти забезпечували доступ до сучасних ресурсів, а викладачі мали відповідну підготовку для ефективного впровадження нових методик.

Список використаних джерел:

1. Вдовичин Т., Когут У., Сікора О. Цифрові інструменти Google для організації освітнього процесу педагогічного університету в кризових ситуаціях. Інформаційні технології і засоби навчання. 2022. Вип. 92 (6). С. 75–98.
2. Вулканова В. Сучасні технології навчання. *Управління школою*. 2008. № 8–9. С. 30.
3. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : методичний посібник / авт. уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : А.П.Н., 2002. 136 с.
4. Паламарчук В. Педагогічні інновації: міфи і реальність. *Директор школи, ліцею, гімназії* : науково-практичний журнал для керівників закладів освіти. 2002. № 3. С. 37.
5. Савченко В., Павлюк В. Інноваційні підходи до підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2021. № 1. С. 20–27.